

*Aj keď má človek chudobné jedlo, na pitie iba vodu
a namiesto podušky ruku, stále si v tom vie nájsť šťastie!*

Konfucius, r. 551 pred Kristom

Vážení a milí spoluobčania!

Existuje úžasný, záhadný prírodný zákon, podľa ktorého práve po troch veciach v každom ročnom období najviac túžime: šťastie, sloboda a pokoj mysle! Tie však získavame iba vtedy, keď ich dávame mi iným.

A hneď prvé - šťastie - je pre mňa veľmi dôležité, pretože nám prinieslo síce upršané ale o to vzácnejšie 5.8.2021, kedy sa realizovalo oficiálne **otvorenie starej školy**. Na kolaudáciu bývalej administratívnej budovy Turzovsko-fuggerovskej obchodnej spoloč-

Slávnostné otvorenie zrekonštruovanej školy
starostkou obce Mgr. Janette Cimermanovou
a nestorom Rudolfom Greškom

nosti a následne obecnej školy bolo pozvaní všetci naši občania prostredníctvom obecného rozhlasu a špeciálne na pozvánky boli oslovené vzácne osobnosti politického, kultúrneho a vedeckého života mesta Banská Bystrica a Slovenska. Poslanci NR SR: Peter Pellegrini, PhDr. Ľubica Laššáková, Súčasná a bývalé riaditeľky Literárneho a hudobného múzea ŠVK: PhDr. Soňa Šváčová, PhDr., PhDr. Marianna Bárđyová, PhDr. Janka Borgulová, riaditeľka Štátnej vedeckej

Pozvaní hostia kolaudácie:
Zľava: Ing. Ján Šebo, PhDr. Ľubica Laššáková,
Mgr. Anita Murgašová, PhDr. Vladimír Sklenka

knižnice PhDr. Blanka Snopková, PhD., historik emeritný prof. PhDr. Pavol Martuliak, CSc. riaditeľ Štátneho archívu PhDr. Vladimír Sklenka, predseda Klubu Jozefa Gregora-Tajovského a Jozefa Murgaša z Bratislavy Ing. Ján Šebo, predseda MO Matice slovenskej v Banskej Bystrici JUDr. Pavol Boroň, Mgr. Zlatica Troligová, Mgr. Mária Lasková – pracovníčky LHM ŠVK BB, Mgr. Art. Maroš Krajčovič, zo SOS a ďalší.

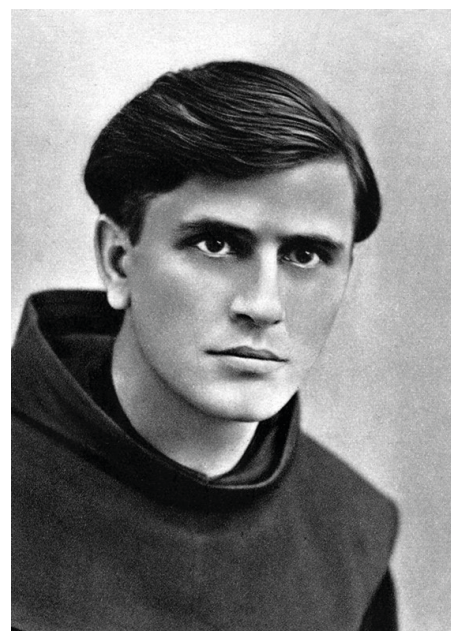

Hostia: PhDr. Vladimír Sklenka a tajovský rodák
Rudolf Greško, chodiaca encyklopédia tajovskej histórie

Slávnostnú chvíľu znásobilo na nádvorí poeticko-hudobné pásmo "Taký ne-obyčajný príbeh" predstavujúci jednu z najväčších prozaických osobností druhej vlny slovenského literárneho realizmu tajovského rodáka Jozefa Gregora-Tajovského. Účinkovali herci aktívne pôsobiaci v Divadle Jozefa Gregora-Tajovského vo Zvolene: Mgr. art. Daniel Výrostek DiS.art. a Mgr. art. Dominika Výrostek – Misárová. Atmosféru jednotlivých reálnych životných scén umocňoval klavír sprevádzaný uznávaným slovenským korepetítorom Ľubomírom Richterom.

pokračovanie na str. 2

Rudolf Dilong¹ Na južnej zemeguli

Tu vyhodil ma osud, tu som, morská pena,
na brehoch oceánov každá byť je slabá;
v krajine utečencov ostal som bez mena,
sťa slepec na slnku, sťa noc, čo mámi raba.

Na koho zavolať mám, kde si, ó, zem-matka!
Tu nehovoria rečou ako doma moji
a nezaznie mi v sluchu materčina sladká,
tá, čo tak zhrieva hruď a čo tak rany hojí.

Tu sladkých trávnic nečuť po chotároch,
tu ľudí niet, čo majú snivé oči,
s pohľadom iným, s inou chodia tvárou,
s fujarou nejde pastier po úbočí.

Kolké mestá mal som, koľko bielych veží,
moje oči vpadlé koľko krajín pili!
Vandrovnícky batoh pri nohách mi leží
a púšť nemá konca a ísť niet už sily.

Ešte raz sa obzriem, ešte by chcel plakať
tam, kde odkvitla zem, pominulo leto,
vezmite mi nádej, kde chcem na zem kľakať,
kde už matky niet, kde Slovenska už nieto.

¹Rudolf Dilong sa narodil r. 1905 v Trstenej. Po r. 1945 krátko žil v Taliansku, v rokoch 1947 – 1965 v Argentíne. Nakoniec zakotvil v americkom Pittsburghu, kde v r. 1986 zomrel. Bol básnik, spisovateľ, dramatik, publicista, kňaz-františkán, predstaviteľ Katolíckej moderny;

Príhovor starostky

pokračovanie zo strany 1

...Potom v interiéri budovy prebehla video-prezentácia a genéza vývoja starej školy od čias pôsobenia pána učiteľa Jozefa Šeba až po jej dnešnú podobu.

Som naozaj šťastná, že i keď priestory a kapacity nie sú veľmi pompézne, ale sú tak akurát. Miestnosť môže, konečne, oficiálne slúžiť na účely rôznych akcií. Napríklad takých, akou bola následne 21.8.2021 tzv. "Stretávka futbalistov TJ Slovan Tajov po 27 rokoch". Išlo o postup do prvej triedy v Podkoniciach. Toto stretnutie sa podarilo zorganizovať pani Evke Murgašovej a verte-neverte bolo to veľmi zaujímavé. Bolo vtipné vidieť sa na videu po takmer 30 rokoch na zápase a na závere v BOPE... Mnohí mali hlavu v smútku! Ako nám to tých rôčkov pribudlo...

Následne 17.9.2021 sme zorganizovali **úctu k starším** a zároveň zavinšovali tohtoročným jubilantom, ktorých termín prináleží až na október, avšak strach z pandémie a uzatvorenia všetkých kultúrnych a spoločenských akcií ma prinútil prehodnotiť situáciu a myslím, že to stálo zato.

Dve generácie seniorov:

Mgr. Anita Murgašová (71-ročná šéfredaktorka TN)
a teta Púchyová (86-ročná vnučka učiteľa Jozefa Murgaša a Jozefa Gregora-Tajovského - Karola Bergera, rodená Hamerová)

Pod vedením speváka evergreenov pána Karola Konárika sme si večer užili a bez zbytočných slov. Bolo mi ctou vychutnať si chvíle plné lásky a pokory s ľuďmi, ktorí majú všetky možné choroby a strasti, so šedi-

nami, jednoducho závidím im všetku tú silu a krásu, ktorú do nás vkladali. My to žezlo radi preberieme. Verím, že nesklameme!

Tohtoroční jubilanti s Karolom Konárikom:
Anka Chlebovcová, Juraj Szöndi a Jiří Vlček

Tajovskí seniori

Zľava: Anka Chlebovcová (70), K. Konárik,
Viktor Greško (90), Jiří Vlček (80), Jozef Keusch (93),
Juraj Szöndi (70) s manželkou Oľgou

Na záver dovoľte, aby som sa poďakovala v mene Obecného a Farského úradu aj za mňa osobne, všetkým, **čo prispeli a ešte prispievajú na sochu Jozefa Murgaša**, ktorá bude skutočným skvostom na verejnom priestranstve pred kostolom Svätého Jána Krstiteľa. Menovite môžete vidieť sa na stránke „transparentné účty SLSP“, kde evidujeme k dnešnému dňu **3 677, 10 €**.

Ďakujem veľmi pekne za spoluprácu a želim i naďalej krásne jesenné dni.

Mgr. Janette Cimermanová
starostka obce

Zamysleli ste sa, prečo sa vytratilí sedliaci?

Sedliaci sú dnes v spoločnosti nežiaducim elementom, preto ich za posledných 100 rokov systematicky ničili. Keďže sedliak bol sebestačný, mal svoje hospodárstvo, bol veľmi univerzálny, rozumel takmer všetkému, a ani v obchode nenakúpil viac, len toľko, čo potreboval. Nedalo sa na ňom ľahko zarobiť!

Čo chcel, to si sám vypestoval. Mal svoje jedlo, pálenku, víno, chlieb, mlieko, med a syry. Všetko si vyrábал svojpomocne doma. Ženy vedeli tkať, šiť, poznali liečivé rastliny, a nerady chodili k lekárovi. Pásavky zemiaskové zbierali ručne, nepoužívali chemikálie. Môj starký vždy rozprával, že do obchodu chodili iba po cukor a petrolejový olej. Všetko ostatné mali doma svoje!

Nepáchali trestné činy, žili jednoduchým ale poctivým životom. Kradnutie bolo hanbou, právnikov a advokátov preto ani nepotrebovali. Sedliaci nikdy dobrovoľne pôdu nepredávali.

Obchody a dohody sa uzatvárali podaním ruky a dané slovo bolo sväté. Preto, presne pre tieto veci, neboli závislí od systému. Okrem toho, nezaujímal sa o hlúposť. Nemali radi klamstvo. Žili vo veľkej, súdržnej rodine. Mali veľa súrodencov, ktorí si navzájom pomáhali v dobrom aj v zlom. Politiku väčšinou pokladali za nepodstatnú (panský švindľ)...

Namiesto nich bolo treba vytvoriť spoločnosť, ktorá chodí na vysoké školy, žije v panelákových, kde nevie vypestovať ani svoje paradajky. Najlepšie bolo, keď mu chýbala aj obyčajná vlastná záhrada, keď komoru mal prázdnu, a keďže nemal čo jesť, tak išiel pracovať. A čo je podstatné, nakupuje veľa. Kúpi všetko. Nakupuje z nudy, stále viac a viac, často nepotrebné veci, lebo sú v akcii... A keďže ničomu nerozumie, za všetko, čo v živote potrebuje, si musí zaplatiť. Preto začali slovo sedliak používať pejoratívne. Aby znevážili tento životný štýl. Pretože to nespĺňalo ich záujmy.

K vzniku dnešnej konzumnej spoločnosti museli najprv rozbiť sedliacku spoločnosť. Tú, ktorá bola sebestačná, rozumná, so skutočnými vedomosťami a hodnotami. A tak povyberali deti z rodinných hospodárstiev do ďalekých škôl, ktoré potom nedokázali prevziať vedomosti od svojich rodičov. V školách ich učia alternatívne veci, a tak ľudia zostávajú závislí. „.....a postupne sa u nich vytratil cit, láska k rodnej zemi, k vlasti, k Bohu a všetkému čo sa nedá kúpiť....“

Autor neznámy:
prevzaté z e-mailu AM

Kto sa pýta, veľa sa dozvie

V Tajovských novinách už sa stalo pravidlom, že vám predstavujeme nových obyvateľov obce, ktorí sa rozhodli žiť medzi nami. Stretávame sa s nimi, pozdravíme sa, ale neviem nič o ich predchádzajúcom živote. Odkiaľ prišli? Ako sa im v Tajove žije? Prečo sa rozhodli žiť práve tu.

V tomto čísle TN3 sa porozprávame s rodinou pána Juraja Szöndiho a Olinky Szöndiovej, ktorá kúpila dom po rodine Spevákovcov na dolnom konci. Žijú v Tajove štyri a pol roka. Hneď sa zapájali do akcií Klubu dôchodcov. Naposledy sme boli s pánom Szöndim na dni Úcty k seniorom v piatok 18. septembra 2021, kedy slávil svoje životné jubileum.

1. Najprv mi dovoľte zaželať vám veľa zdravia, šťastia a Božieho požehnania k vašej 70-tke. Pán Szöndi, kedy ste sa rozhodli prísť bývať do Tajova? Čím vás Tajov oslovil? Ako sa vám tu býva?

Ďakujem za vinš. Do Tajova sme sa rozhodli prísť bývať pred 5 rokmi, pretože obaja s manželkou sme mladost' prežili na dedine a na dôchodok sme chceli mať domček a záhradku. Tajov nás oslovil lokalitou a prírodou. Je tu aj veľký pokoj. Býva sa nám tu veľmi príjemne, môžeme sa realizovať na záhradke pestovaním zeleniny aj kvetov. Máme veľmi dobrých a milých susedov.

2. Radi by sme vedieť odkiaľ pochádzate a čomu ste sa profesijne obaja venovali?

Pochádzame z južného Slovenska z Plášťoviec, neďaleko Dudiniec, kde sme prežili 20 rokov svojho života. Potom sme sa presťahovali za prácou do Banskej Bystrice, kde sme zostali až do dôchodku. Ja som sa celý život venoval stavbárčine a Olinka sa venovala ekonómii u vodárov.

3. Určite máte aj deti a vnúčatá. Sú vám nablízku?

Máme štyri deti. Tri dcéry a jedného syna. Máme sedem vnúčat. Všetky tri dcéry žijú blízko nás: dve v Banskej Bystrici a jedna vo Vlkánovej. náš syn pracuje v Taliansku, ale chodí nás často navštevovať, tak ako všetky deti a vnúčatá. Chodia k nám veľmi radi.

4. Počuli sme, že máte talentované vnúčatá. Predstavili by ste nám ich? Pochváľte sa!

Tri vnúčatá sú už dospelé. Najstaršia vnučka Erika skončila pred dvoma rokmi vysokú školu a je z nej inžinierka, má 26 rokov. Mladší vnuk Filipko má 25 rokov, stále chodí na vysokú školu a hrá hokej za Žiar nad Hronom. Ďalší vnuk Dominik má 21 rokov a pracuje. Natálka má 17 rokov a študuje na zdravotnej škole za masérku, rada športuje. Nellka má 12 rokov a chodí na základnú školu, rada hrá na gitare a flaute. Eliška má 10 rokov, chodila na rýchlu chôdzu a rada natáča videá. Najmladší vnúčik je Šimonko, má 5 rokov a veľmi rád spieva a teraz nakrúca seriál pre televíziu.

Ďakujem vám za rozhovor. Nech vám život v Tajove ubieha v spokojnosti, zdraví, v radosť z detí a vnúčat. Nech stretávate iba dobrých ľudí!

Rozhovor viedla AM

Kde sa stratil obraz?

Asi pred dvoma mesiacmi ma telefonicky oslovil dovtedy neznámy pán. Bol to Ing. arch. Martin Vais, rodák s Detvy. Po Bratislave teraz žije vo Zvolene. Je zberateľom výtvarných diel a informácií o nich.

Na základe telefonického dohovoru mi zaslal štyri fotografie predmetného obrazu s prosbou o pomoc identifikovať dielo a jeho autora. Dostupné indície ho viedli k obdobiu života J.G. Tajovského v obci Tajov, kde mal byť obraz umiestnený v exteriéri na fasáde domu č.43. Chcel vedieť, ktorý je to dom a kto v ňom teraz býva?

Neznámy obraz má rozmery 87 x 57 cm, je to maľba na plechu pod sklom a dreveným profilovaným rámom, obraz je nepodpísaný, teda zatiaľ je od neznámeho autora.

Dom som identifikovala, že je to dom nazývaný od Verešov, ktorý kúpil pán Jozef Peniak.

Obraz *Krst Jána Krstiteľa* bol naozaj dlhé roky majetkom rodiny, ako mi povedala pani Anka Púchyová od Vereškov, na ktorú som sa obrátila v detektívnom pátraní.

Ako dieťa si spomínala na ten obraz, že visel zboku na priečelí domu a bol osvetlený nejakým lampášom. Záhadne zmizol krátko po tragickej smrti pani Verešovej, ktorú našla suseda teta Sujová na dvore zhorenú.

Toto výtvarné dielo je najpravdepodobnejšie dielom Jozefa Murgaša z čias štúdií na výtvarnej akadémii v Budapešti. Teda mohol ho naozaj vidieť aj Jozef Gregor-Tajovský.

Ak je vám skôr narodeným obraz povedomý, ozvite sa nám! Tak pomôžete zasa erudovane vyriešiť jednu záhadu o našom rodákovi ako maliarovi – o reverendovi Jozefovi Murgašovi

AM.

Sväté prijímanie

Tento rok neskoršie a netradične bola slávnosť prvého svätého prijímania až v septembri a tiež výnimočne v Králikoch. Dôvody samozrejme všetci poznáme. No pre sedem detí veríme, že nedeľa 12. septembra 2021, na sviatok mena Panny Márie, bude nezabudnuteľný a pekný deň, kedy do svojich detských srdiec prijali lásku, skrývajúcu sa v Ježišovom tele pod spôsobom chleba v Eucharistii.

Na prijímaní boli z Tajova Laura Grešková, Boris Matušov a Samko Sedilek, ostatné deti boli z Králik. Modlime sa za deti a ich rodiny, aby si aj v dnešnej dobe zachovali vieru a podľa nej aj žili.

Omša na Kalvárii a nový kríž

Tradične na sviatok Sedembolestnej Panny Márie sme mali svätú omšu na tajovskej Kalvárii. Bola ráno skorej, aby sme následne už doma mohli pozeráť a počúvať Svätého Otca Františka zo Šaštína.

Každý kresťan musí mať úprimný vzťah k Ježišovmu krížu a k Božej Matke. Ak je tento vzťah úprimný a pravdivý, tak aj naše medziludské vzťahy budú krajšie a hodnotnejšie.

Ďakujeme chlapom z Obecného úradu za pokosenie Kalvárie a ženám za pohrabanie, poupratovanie a výzdobu.

Deň predtým na sviatok Povýšenia Svätého kríža sme posvätili kríž, ktorý je umiestnený v parku pred Obecným úradom v Králikoch.

Socha Rev. Jozefa Murgaša

Z objektívnych príčin sme posunuli inštaláciu a slávnostné odhalenie drevenej sochy Jozefa Murgaša z 15. septembra 2021 na neskorší vhodný jesenný termín. Samozrejme, že na soche sa pracuje a peniažky na transparentnom účte sa zbierajú.

Už trikrát sme navštívili na Polomke pána rezbára Martina Kalmana. Raz sme aj odborne konzultovali a doladzovali už skoro hotovú sochu s akademickým maliarom a reštaurátorom pánom Štefanom Kockom zo Skubína.

Chceme sa poďakovať rehoľnej sestre Anke Mátikovej za grafickú úpravu plagátiku a informačných kartičiek. A samozrejme všetkým darcom. Aktuálne je na účte už 3.700,-€.

Ešte nás čaká prevoz samotnej sochy z Polomky a príprava betónového podstavca pred kostolom a následná elektroinštalácia na osvetlenie a urobenie striedky a drobné terénne úpravy.

Drevená socha rev. Jozefa Murgaša

kňaza, maliara a vynálezcu

*1864 Tajov +1929 Wilkes-Barre, USA

Prosíme o podporu na transparentný účet v Slovenskej sporiteľni s názvom Socha Murgaš s číslom: SK63 0900 0000 0051 8223 3181.

Prispieť môžete akoukoľvek sumou priamo na uvedený účet, alebo osobne na Farskom a Obecnom úrade v Tajove.

Ďakujeme štedrým a ochotným darcom.

Farský a Obecný úrad v Tajove dali vytesať z dubového dreva vôbec prvú sochu rev. Jozefa Murgaša na svete, ktorá bude osadená pred kostolom v Tajove na verejnom priestranstve.

Socha bude mať 2,20m plus 0,40m podstavec a bude osadená na 0,45m betónovom pódii. Autorom sochy je pán Martin Káľman z Polomky, ktorý už do Tajova robil sochu pána učiteľa Šeba. Rozpočet na všetky práce je cca 3.500,-€.

Zriadili sme transparentný účet v Slovenskej sporiteľni s názvom Socha Murgaš s číslom: SK63 0900 0000 0051 8223 3181.

Prispieť môžete akoukoľvek sumou priamo na hore uvedený účet, alebo osobne na Farskom a Obecnom úrade v Tajove a my za Vás na účet vložíme sumu aj s Vaším menom, alebo ako anonymného darcu.

Rozšírte túto dobrú správu aj medzi Vašich známych.

Ďakujeme
štedrým
a ochotným
darcom.
Spolu
to dokážeme.

Prišiel som do mladej krajiny s dávnou históriou

**Láska neznamená mať všetko a hneď,
nezodpovedá logike „použi a odhod“.
Láska je vernosť, dar, zodpovednosť.“**

(Svätý Otec František v príhovore mládeži v Košiciach)

„Prišiel som ako pútnik do mladej krajiny s dávnou históriou, do zeme s hlbokými koreňmi, umiestnenej v srdci Európy. Naozaj sa nachádzam v „strednej zemi“, cez ktorú už toľkí prešli. Tieto územia tvorili hranicu Rímskej ríše a boli miestami vzájomného pôsobenia západného a východného kresťanstva; od Veľkej Moravy až po Uhorské kráľovstvo, od Československej republiky až po dnešok ste sa uprostred nie malého počtu skúšok dokázali pokojamilovným spôsobom integrovať a odlišiť: pred dvadsiatimi ôsmymi rokmi svet obdivoval nekonfliktný zrod dvoch nezávislých krajín.

Tieto dejiny pozývajú Slovensko, aby bolo posolstvom pokoja v srdci Európy. A čo všetko naznačuje veľký modrý pás na vašej zástave, ktorý symbolizuje bratstvo so slovanskými národmi. Bratstvo potrebujeme, aby sme mohli podporovať integráciu, ktorá sa stáva stále dôležitejšou. (z prejavu pri prijatí prezidentkou SR Zuzanou Čapúťovou)

Na um mi prichádza slovo sloboda. Bez slobody niet pravej ľudskosti, pretože ľudská bytosť bola stvorená slobodná a na to, aby zostala slobodná. Dramatické obdobia dejín vašej krajiny sú veľkým ponauče-

ním: keď bola sloboda zranená, zneuctená a zabitá, ľudskosť bola zdegradovaná a vzniesli sa búrky násilia, nátlaku a odňatia práv.

Zároveň sloboda však nie je automatickým výdobytkom, ktorý sa nemení a zostáva raz a navždy. Nie! Sloboda je vždy cestou, niekedy ťažkou, ktorú treba neustále obnovovať, bojovať za ňu každý deň. Na to, aby ste mali skutočnú slobodu, nestačí, aby sme boli slobodní na vonkajšej rovine alebo v spoločenských štruktúrach. Sloboda nás priamo volá k zodpovednosti za svoje rozhodnutia, k rozlišovaniu, k tomu, aby sme rozvíjali životné procesy. Toto je náročné a máme z toho strach. Niekedy je jednoduchšie nenechať sa vyprovokovať konkrétnymi situáciami, a kráčať ďalej tak, že opakujeme minulosť, bez srdca, bez rizika voľby: radšej sa vliecť životom a robiť to, o čom druhí rozhodujú za nás – možno dav alebo verejná mienka, alebo veci ktoré nám médiá predávajú. To nie je dobré! Aj dnes často robíme veci, o ktorých za nás rozhodujú médiá. A stratíte slobodu

Ste deťmi veľkej tradície. Vaša náboženská skúsenosť má pôvod v kázaní a v službe žiarivých osobností sv. Cyrila a sv. Metoda. Cyril a Metod kráčali spolu po týchto končinách európskeho kontinentu a zapálení túžbou po ohlasovaní evanjelia vymysleli novú abecedu, aby mohli preložiť Bibliu, liturgické texty a kresťanskú náuku.

Tak sa stali apoštolmi inkulturácie viery tu u vás. Vymysleli nové jazyky na šírenie Evanjelia; boli tvoriví v pretlmočení kresťanského posolstva; boli tak blízko ľudu, s ktorým sa stretali, že sa naučili rozprávať ich

jazykom a prijali ich kultúru. **Nepotrebuje toto isté aj dnešné Slovensko? Pýtam sa. Nie je snáď toto najurgentnejšou úlohou Cirkvi pri dnešných európskych národoch: vymyslieť nové „abecedy“, aby zvestovala vieru?** V pozadí máme bohatú kresťanskú tradíciu. V mysli mnohých ľudí je žiaľ, táto tradícia dnes len v spomienkach na minulosť, ktorá už nehovorí a neposkytuje orientáciu pri životných rozhodnutiach.

Cyril a Metod otvorili túto novú kreativitu, tak urobili a hovoria nám toto: **Evanjelium nemôže rásť, pokiaľ nie je zakorenené v kultúre národa, t.j. v jeho symboloch, otázkach, slovách a postojoch.** Obaja bratia museli čeliť mnohým prekážkam a boli prenasledovaní. Veď to viete. Boli obvinení z herézy (odchýlka od oficiálnej cirkevnej doktríny v oblasti učenia a kultu; kacírstvo), lebo sa opovážili prekladať jazyk viery. Toto je ideológia, ktorá sa rodí z pokúšenia mať veci uniformné. Za snahou chcieť byť uniformný sa skrýva ideológia.

„Roľník seje,“ povie Ježiš, „potom ide domov a spí. On nevstáva, aby videl, či rastie, či kľíči... To Boh dáva rásť.“ V tomto zmysle život príliš nekontrolujte: nechajte život rásť, ako to robili Cyril a Metod. Je na nás, aby sme dobre zasiali a starali sa oň ako otcovia. Roľník sa stará, ale nechodí každý deň na kontrolu, aby videl, ako rastie. Ak to robí, zabije rastlinu.“ (z prejavu Svätého Otca cirkevným hodnostárom)

Čo mohlo byť teda motívom rozhodnutia Svätého Otca navštíviť Slovensko? Pápež si zrejme pamätá blahodarné pôsobenie slovenských jezuitov v Argentíne. Slovenskí kňazi, ktorí pôsobia vo Vatikáne, tam mali a majú už tradične dobré meno. Sú kompetentní, berú svoje pôsobenie nie ako kariérny príbeh, ale ako službu a pápež František vníma Slovensko isto aj cez nich.

Som hrdá, keď sa spomína **Mons. František Novajovský**, pretože je to najmladší z troch synov môjho pána triedneho učiteľa (v šiestej a siedmej triede), matematikára a režiséra ochotníckeho divadla na Základnej deväťročnej škole v Spišskej Belej, ktorého Svätý Otec Benedikt XVI. vymenoval, za čestného Pápežského preláta.

Tieto historické skutočnosti o Slovensku a Slovákoch Svätý Otec František dôverne poznal ešte z rodnej krajiny – Argentíny, kam zavial osud za chleбом mnohých našich blízkych, mnohých Slovákov. Je zaujímavé, že prví pochádzali práve zo stredného Slovenska, konkrétne z okolia Banskej Bystrice a Zvolena, teda zo Zvolenskej stolice. Išli za chleбом do argentínskych pralesov ako drevorubači, alebo na píly na spracovanie dreva. Robili to, čo našincovi bolo najbližšie. Aj najmladší brat našej staršej Sedílekovskej – od Petránov, Michal Kmeť – rodák zo Šalkovej, ako slobodný odišiel si zariadiť na dôstojnejší život po návrate domov na Slovensko. Žiaľ, nevrátil sa. Zabil ho v pralese padajúci strom. A určite nebol jediný, ktorého postretol takýto smutný osud.

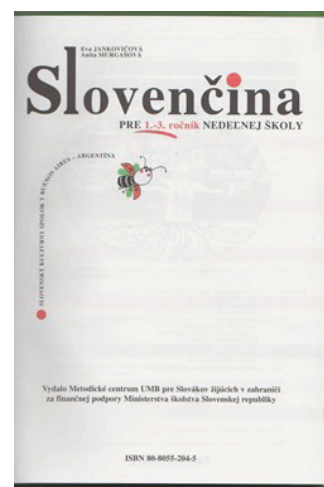
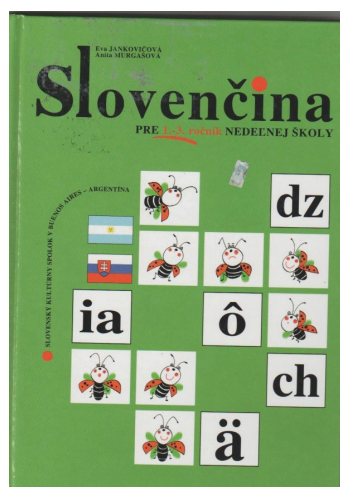
Slováci v Argentíne sú najpočetnejšou a najvýznamnejšou zo všetkých slovenských vysťahovaleckých komunít v rámci Južnej Ameriky. Jedná sa o najpočetnejšiu krajinšiu komunitu Slovákov na svete. Celkový počet Slovákov, ktorí sa do Argentíny od začiatku prisťahovali sa v súčasnosti odhaduje na 30 až 40 000. Keďže Slováci sa v Argentíne usádzali na rôznych miestach, ktoré od seba boli pomerne vzdialené (podobné sálašom – samotám na Dolnej zemi, hlavne v Čibianskej župe), väčšina z nich a hlavne z ich potomkov sa postupne asimilovala. Aktívne slovenské komunity žijú v hlavnom meste Buenos Aires, provincii Buenos Aires a v provincii Chaco. Podľa argentínskeho ministerstva zahraničných vecí a náboženstva je slovenská komunita v krajine najväčšia z pomedzi španielsky hovoriacich krajín a tretia najväčšia na americkom kontinente.

Slováci odchádzali do Argentíny v niekoľkých vlnách. Najprv to bola chlebová migrácia hlavne za veľkej hospodárskej krízy (1925 – 1935), potom tesne pred a po 2. svetovej vojne ju vystriedala ideologická, politická.

Najprv odchádzali robotníci a roľníci neskôr už aj Židia a inteligencia (obvinená zo spolupráce s politikou prvého slovenského štátu), ktorá z ideologických dôvodov musela si zachrániť holý život pred

súdom, väzením, ba až popravou. Tí Slováci sa potom koncentrovali okolo hlavného mesta Buenos Aires (v preklade dobrý vzduch) a neskôr Slováci z Dolnej zeme, pôvodne rodáci z rumunského Nadlaku, ktorí po 2. svetovej vojne opustili Bulharsko (len tak pre zaujímavosť: naučili domácich Bulharov vyrábať pálené tehly na stavbu svojich domov) osídlili provinciu Chaco. Tejto činnosti sa venovali aj v Argentíne. Novou aktivitou bolo aj pestovanie bavlny, ktorú potom dovážali do miest, do textiliiek. Len tak pre zaujímavosť Jozef Cíger-Hronský nielenže písal romány a detskú literatúru, ale si ich aj ilustroval. Svoje výtvarné nadanie využil pri maľovaní návrhov látok pre textilky vyrábaných z bavlny slovenských pestovateľov. To bol hlavný zdroj Hronského príjmu v Argentíne.

Slováci žijúci v Buenos Aires a jeho okolí založili Slovenský kultúrny spolok Slovákov. Pri tomto Spolku fungovala slovenská škola, v ktorej vyučovali ešte aj učitelia vyslaní zo Slovenska. Neskôr sa z nej stala nedeľná škola. Dokonca do nej začali chodiť aj deti bansko-bystrických rodičov pracujúcich v tamjších textilkách. Tí sa po roku 1945 vrátili naspäť domov na Slovensko. Ako perličku treba spomenúť, že vo francúzskom prístave Marseille vystriedali tzv. krízových chlebových Slovákov na tej istej lodi, utekajúci politici Prvej slovenskej republiky. Pre Slovenský kultúrny spolok v Buenos Aires v Metodickom centre UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí v Banskej Bystrici v roku 1999 vyšla **prvá učebnica** slovenčiny napísaná a vydaná na Slovensku, a to v Banskej Bystrici, pre slovenské zahraničie – **Slovenčina pre 1. – 3. ročník Nedeľnej školy Slovenského kultúrneho spolku v Buenos Aires**. Vytvoril ju tím vysokoškolských učiteľov fakulty Univerzity Mateja Bela (autorka, španielska mutácia učiva, ilustrátorka, technické zabezpečenie, korektúra, oponentúra...)

Spomeniete si na mená intelektuálov, ktorí žili alebo aj zomreli v Argentíne? Tak vám trochu oživím pamäť a vám mladším ponúkam nové informácie o vysťahovalectve Slovákov do Argentíny, s potomkami ktorých sa Svätý Otec stretával.

Za prvého Slováka, ktorý sa do Argentíny vysťahoval je pokladaný Michal Kluch z Turčianskej župy z obce Slovany, ktorý do Argentíny prišiel v roku 1894. Ďalším je námorník a maliar František Kováč. Ten do Argentíny prišiel už v roku 1912. V roku 1907 sa do Argentíny prisťahoval aj spisovateľ a lekár Martin Kukučín (MUDr. Matej Bencúr) z chorvátskymi migrantmi z ostrova Brač.

Argentína patrila v tej dobe medzi najbohatšie štáty na svete, súčasne mala obrovské množstvo voľnej pôdy, ktorú mala argentínska vláda záujem kolonizovať. Každý nový prisťahovec mal možnosť získať voľnú pôdu, ktorá však bola zväčša v odľahlejších častiach štátu. V krajine však bolo aj množstvo pracovných príležitostí pre robotníkov. Zo Slovenska tak začali v tomto období prichádzať predovšetkým muži, roľníci a robotníci, ktorí sem prichádzali primárne za prácou s tým, že po čase sa chceli vrátiť späť na Slovensko. Títo pochádzali hlavne z Bratislavskej, Nitrianskej a Zvolenskej župy. Menšia časť sa venovala

remeslám, či vlastnej živnosti. **V roku 1935** bol v mestečku Saenz Peña pri Buenos Aires **otvorený prvý slovenský evanjelický kostol**.

Prví vysťahovalci obdobia pred a po 2. svetovej vojne boli politickí disidenti a obyvatelia židovského pôvodu, ktorí utekali zo Slovenska pred perzekúciou. Po skončení vojny tvorili hlavnú časť vysťahovalcov naopak bývalí predstavitelia Prvého slovenského štátu (aj tajovský rodák Karol Murgaš, popredný predstaviteľ propagandy), či kultúrneho a spoločenského života danej doby. V tejto vlne prichádzali predovšetkým vzdelanejší ľudia, teda politici, vedci, novinári, učitelia, či podnikatelia. Väčšina z nich sa obávala možných následkov po prehranej vojne spojených s hrozbou súdnych procesov. Vysťahovalcov po druhej svetovej vojne je možné tým pádom rozdeliť na ľudí spojených s kultúrnym a spoločenským životom a ľudí spojených s politikou režimu. Ku kultúrnej a spoločenskej časti patria významné osobnosti slovenskej histórie ako spisovateľ a maticiar **Jozef Cíger – Hronský** (v roku 1949 založil prvú zahraničnú Maticu slovenskú), právnik **Koloman Kolomi Geraldini** (právne usporiadal dedičstvo po Martinovi Kukučínovi pre jeho manželku Pericu Didoličovou) či od roku 1947 do roku 1965 básnik, predstaviteľ Katolíckej moderny františkán **Rudolf Dilong**, salesiáni **Jozef Forgáč a Gorazd Zvonický**, **Kazimír Štefánik**, najmladší brat Milana Rastislava Štefánika (na jeho náhrobku v provincii Chaco odhalili sochu a pamätnú tabuľu bratovi MRŠ).

Jozef Cíger-Hronský

S príchodom druhej vlny prišlo aj **k rozvoju života katolíckej komunity** argentínskych Slovákov, keďže prvú vlnu tvorili predovšetkým evanjelici. Medzi prisťahovalcami boli totiž aj katolícki kňazi, vďaka čomu mohli slovenskí vysťahovalci začať vôbec prvýkrát navštevovať zásluhou františkána Rudolfa Dilonga aj bohoslužby v slovenskom jazyku (1948).

V roku 2001 sa uskutočnil výskum, ktorý mal za cieľ zistiť stav Slovákov v Argentíne. Podľa jeho zistení žije v Argentíne približne 450 rodín, teda asi 2 000 ľudí, ktorí sa aktívne hlásia k slovenskému pôvodu. Celkovo by však slovenský pôvod mohlo mať až asi 30 000 argentínskych občanov.

Takí sú Slováci v Argentíne. Takých poznal a pozná Svätý Otec aj dnes. Preto toľká znalosť našej histórie! Dávnej aj nedávnej. Pápež hovorí o láske, o empatii voči chudobným. Hovorí o snoch - materiálnych aj duchovných:

Sny, ktoré máme, nám hovoria o živote, po ktorom túžime. Veľké sny nie sú silné auto, módne oblečenie, ani „dovolenka po rôznych atrakciách“. Nepočúvajte tých, ktorí vám hovoria o snoch ale namiesto toho vám predávajú ilúzie. Snívanie je jedna vec, mať ilúzie iná. Tí, ktorí predávajú ilúzie tým, že hovoria o snoch: to sú manipulátori šťastia. Boli sme stvorení pre väčšiu radosť. Každý z nás je jedinečný a je na svete, aby sa cítil milovaný vo svojej jedinečnosti a miloval ostatných, ako to nikto nemôže urobiť za neho.

AM.

Odkaz Svätého Otca

Nemusíte byť katolíkmami, aby ste to pochopili! S vekom sme chytrejší a pomaly si uvedomujeme, že:

- hodinky za 3 000 € ukazujú rovnaký čas, ako hodinky za 30 €;
- do peňaženky za 300 € vojde rovnaká čiastka ako do peňaženky za 30 €;
- samota v dome s rozlohou 70 m² je rovnaká ako v dome s 300 m²;

Dúfam, že si jedného dňa uvedomíte, že vaše vnútorné šťastie nepochádza z materiálnych vecí sveta... Či cestujete prvou triedou alebo ekonomickou, na tom nezáleží, keď lietadlo spadne.

Dúfam, že si uvedomíte, že keď máte priateľov, bratov a sestry, s ktorými sa môžete zabávať, smiať sa a spievať, že to je to pravé šťastie.

Päť nesporných skutočností šťastia:

1. Neučte svoje deti, aby boli bohaté, učte ich, aby boli šťastné, aby videli hodnoty vecí a nie ich cenu,
2. Jedzte jedlo, ako by to bol liek, inak budete musieť brať lieky, ako by to bolo jedlo,
3. Osoba, ktorá ťa miluje, ťa nikdy neopustí, aj keby existovalo sto dôvodov, prečo odísť, nájde si dôvod, prečo zostať,
4. Sú veľké rozdiely medzi ľuďmi. Je zlé, že to chápe iba málo ľudí,
5. Bol si milovaný, keď si sa narodil, a budeš milovaný aj po smrti. Čo je medzi tým záleží od každého z nás. Najlepšími lekármi na svete sú slnečné svetlo, odpočinok, cvičenie, strava, sebavedomie a ... priatelia.

Udržujte ich vo všetkých fázach života a užívajte si zdravý život. Pre človeka je to ťažké – neprosí o narodenie, nemôže žiť večne, ale nechce zomrieť! Najlepším darom, ktorý môžete niekomu dať, je váš čas, snažte sa, aby bol venovaný vašej rodine alebo priateľom.

Urobte si čas a odovzdajte túto informáciu aspoň jednému členovi rodiny, priateľovi alebo kamarátovi! Možno budete môcť ešte niečo zmeniť.

Zapísala AM

Naši jubilanti

JÚL

Slávik Milan, Ing.
Chlebovcová Anna, RSDr.
Biela Anna
Záriš Pavel, Ing.arch.
Egedová Xenia, Mgr.art.
Valterová Michaela
Korbel' Adrián
Sitka Jakub
Gál Matej

AUGUST

Grešková Gabriela
Bartková Zuzana
Malejčík Marek
Bielik Tomáš
Rehák Rastislav
Homola Tomáš
Kánová Kristína
Greško Michal
Turák Lukáš

SEPTEMBER

Greško Viktor
Púchyová Anna
Búliková Ružena
Záriš Vachalíková Mária,
MUDr.
Greško Miroslav
Novotná Janka

Manželstvo uzavreli...

4. 9. 2021

Michaela Spišiaková a Tomáš Homola,
Mgr. Barbora Bučková a Rastislav Rehák;

Novomanželom srdečne blahoželáme! Naplňte si spoločné sny na Vašej novej ceste, s porozumením a láskou prekonajte všetko, čo Vás postretnie.

Vítame medzi nami...

Tomáša Valacha, ktorý sa narodil 10.9.2021 rodičom Tomášovi Valachovi a Dominike Kubaliakovej.

Nech Tomáško rastie v dobrom zdraví a nech je vždy spokojný a šťastný v láskavom náručí svojich rodičov.

Rozlúčili sme sa...

so Stanislavom Púchym,
ktorý zomrel 6. 9. 2021.

*Uchovajme si ho v našich srdciach a spomienkach.
Nech odpočíva v pokoji!*

Spomeňte si...

14. augusta 2021 odišiel do večnosti v Bratislave vo veku 74 rokov **Milan Sedílek** tretí zo štyroch synov tajovských rodákov - rodičov: učiteľa v Moštenici a na ŠUP-ke v Bratislave, tajovského kronikára a známeho fotografa Ľudevíta a Ľudmily Sedílekovej.

Miňo trávil v detstve v Tajove u starých rodičov každé sviatky a prázdniny. Venujte mu, prosím, kto ste ho poznali, tichú spomienku!

Receptár

Kokosový koláč s ananásovým krémom

Budeme potrebovať:

Na cesto: 6 vajec, 4 polievkové lyžice hladkej múky, 3 lyžice kakaa, 6 lyžíc cukru, 1 čajová lyžička prášku do pečiva, štipku soli;

Na kokosovú penu: 4 vaječné bielky, 6 lyžíc cukru, 120 g strúhaného kokosu;

Na krém: 4 žĺtky, 5 lyžíc cukru, 40 g škrob, 300 ml mlieka, vanilková aróma, 200 g masla, 1 plechovku ananásu, 200 ml smotany, 50 g čokolády na ozdobu;

Postup:

Bielky vyšľaháme so solou, pridáme cukor, žĺtky a múku zmiešanú s práškom do pečiva a kakaom. Cesto vylejeme na plech (asi 28x38cm) vystlaný papierom na pečenie. Pečieme na 180 °C po dobu 15 minút. Zatiaľ si pripravíme kokosovú penu: bielky vyšľaháme do tuhého snehu, pridáme cukor a nakoniec kokos. Penu roztrieme na predpečené cesto a pečieme ďalších 10 až 15 minút.

Na krém zmiešame žĺtky s cukrom, pridáme škrob rozpustený v studenom mlieku a varíme na miernom plameni za stáleho miešania do zhutnutia. Nakoniec pridáme vanilkovú arómu. Odstavíme, zakryjeme fóliou a necháme vychladnúť. Do vychladeného krému postupne primiešame zmäknuté maslo. Odkvapkaný ananás nakrájame na menšie kúsky, vyšľaháme smotanu a spolu zmiešame s maslovým krémom. Krém natrieme na kokosovú penu a na vrch nastrúhame bielu čokoládu.

Koláč necháme odstáť v chladničke aspoň 2 hodiny, potom nakrájame na kocky.

Zápasy ktoré nás ešte čakajú:

Súťaž sa začala 01.08.2021 a začali sme vysokou výhrou na domácom ihrisku proti Hladľu. Zatiaľ sa držíme v strede tabuľky na 7. mieste. Z doteraz odohratých zápasov nás najviac môže mrziť domáca prehra s Malachovom, vysoká prehra na Čiernom Balogu a pravdaže prehra v derby zápase s Riečkou. Ak to umožní epidemiologická situácia tak na jeseň nás ešte čakajú štyri zápasy a najbližší sa koná 3. októbra na domácom ihrisku proti Starým Horám.

II. trieda - 10. kolo			
03.10 14:30	TJ Slovan Tajov	-	ŠK Sokol FO Staré Hory
II. trieda - 11. kolo			
10.10 14:30	TJ Partizán Dolná Lehota	-	TJ Slovan Tajov
II. trieda - 12. kolo			
17.10 14:00	TJ Slovan Tajov	-	TJ Slovan Michalová
II. trieda - 13. kolo			
24.10 14:00	TJ Iskra Horné Pršany	-	TJ Slovan Tajov

Zápasy, ktoré sme už odohrali:

25.09 16:00	TJ Tatran Čierny Balog B	8 - 2	TJ Slovan Tajov
II. trieda - 8. kolo			
19.09 15:05	TJ Slovan Tajov	6 - 2	FK Selce B
II. trieda - 15. kolo			
15.09 15:30	FK Šalková B	4 - 1	TJ Slovan Tajov
II. trieda - 7. kolo			
12.09 15:30	TJ Tatran Polomka	3 - 5	TJ Slovan Tajov
II. trieda - 6. kolo			
05.09 15:30	TJ Slovan Tajov	3 - 0	TJ Družstevník Mičiná
II. trieda - 14. kolo			
01.09 15:30	TJ Slovan Tajov	4 - 5	TJ Slovan Malachov
II. trieda - 5. kolo			
29.08 16:00	TJ Družstevník Dúbravica Z	4 - 3	TJ Slovan Tajov
II. trieda - 4. kolo			
22.08 16:12	TJ Slovan Tajov	7 - 1	TJ Slovan Pohronská Polhora
II. trieda - 3. kolo			
15.08 17:00	ŠK Zornička Riečka	4 - 2	TJ Slovan Tajov
II. trieda - 2. kolo			
08.08 16:30	TJ Slovan Tajov	5 - 1	TJ Tatran Harmanec
II. trieda - 1. kolo			
01.08 17:15	TJ Slovan Tajov	13 - 1	TJ Partizán Hladľ

Brankári	g	žk	čk
Róbert Greško	0	0	0
Igor Bambušek	1	0	0
Marián Čavoj	0	0	0
Obrancovia	g	žk	čk
Lukáš Jeziorski	0	0	0
Peter Rončák	1	0	0
Tomáš Gregor	2	0	0
Peter Mažgut	0	0	0
Michal Béreš	0	0	0
Igor Országh	0	1	0
Záložníci	g	žk	čk
Bohuš Balšianok	7	0	0
Tomáš Bielik	0	0	0
Martin Janík	3	1	0
Michal Kucka	2	0	0
Roman Surový	5	1	0
Tomáš Handzuš	2	0	0
Richard Ševčík	2	0	0
Útočníci	g	žk	čk
Filip Samson	16	0	0
Rudolf Rubint	4	0	0
Karol Bartovič	2	0	0
Dušan Murgaš	1	0	0

Legenda:

g – strelené góly,

žk – žlté karty,

čk – červené karty

Mgr. Peter Mažgut

Informácie o tom, čo sa deje v obci, čítajte na webovej stránke

www.obectajov.sk